

защо-то не знайтъ и какво нѣщо е то; нѣ ако сж ходили двѣ пѣти на хаджилжкъ готвятъ ся да иджтъ и трети пѣтъ, та оттова да ся спасятъ. Има други, кои-то мыслятъ, че щжтъ живѣжтъ съ Старж-Планинж, та не ще имъ постигне събрано-то, зато и на дявола тамянь не давать. Нѣкои си пакъ мыслятъ, че нѣма да постигне за сынове-ты имъ, та зато задржятъ и тѣхъ на свож работж и оставятъ гы безъ учение само да имъ натрупать повече богатство за по смръть-тж си; такыва право имжтъ за това, каже, защото на това врѣмя съ простотж, па и безъ пары чловѣкъ не може ся и поминж. Имамы, рѣкохъ, и такъвж тюрліж хора, кои-то обычатъ да ся хвалятъ, умѣжтъ да съвѣтувать, знайтъ да наряждать и да загаждать, нѣ само пары да недавать. Па има и такывы, кои-то вмѣсто да давать, а тѣ гледать още да земать: у тыя послѣдни-ты лѣжи сѣмка-та на всички бѣды и неволи за училища-та ни. Отъ тѣхъ сж тѣ всякога сиромашкы, отъ тѣхъ така разстроены, и само отъ тѣхъ и за тѣхъ всяко неспоразумѣние или споръ породени измежду общинары-ты, обывать ся о главж-тж на невинны-ты училища, кои-то най-сѣтиѣ ся и наказвать съ затворъ за нѣкое врѣмя или и съ свръшено запустѣние!

Тукъ пріятель-тъ мя слуша, догдѣ му исказахъ, па рѣче: Господине, азъ намирамъ причинж-тж на всичко това зло, кое-то разстройва училища-та въ училищяж-тж ви программж, а въ друго нищо; и пакъ само тя ще може да гы поправи, ако ж прѣиначите. — Наистинж, отговорихъ му, и азъ тѣй мыслж; тя е съвсѣмъ несъобразна съ наше-то вещественно състояніе и нравственно развѣтіе. Изъ дѣвическы-ты училища тя повлѣче и още повече ще повлѣче модж-тж по жены-ты, както и изъ мжжескы-ты ся распространи ракыж-тж по мжжіе-тѣ. И на двѣ-тѣ тыя най-опасны злины по народный ни животъ начяло-то и лѣкъ-тъ е въ наши-тѣ училища. Начяло-то е въ тѣхъ: зачто-то вмѣсто да ся старажтъ да прѣдварятъ и искоренявать тыя злины, а тѣ наопаки, още повече гы посѣвать и захранвать, а зачто така? зачто-то и въ едны-ты и въ другы-ты, по сегашный имъ урядъ, гледа ся само за настоящее-то на малы-ты, и всичко ся врѣши въ тѣхъ само за адетъ, а на бжджще-то никакъ ся и необзира; на кжсо: наука-та още нигдѣ и ни въ едно отъ тѣхъ не е приложена на общественый ни животъ.